

medens den eneste foreslaaede Forandring i Toldtarifen, som vilde komme mig tilgode, er Ophævelsen af Tolden paa Kul; heraf bruges c. 6,500 Tønder aarlig, og Tolden derpaa er knapt 1,000 Kr.

Jeg vil selvfølgelig ingenlunde paasta, at mit direkte Tab vilde blive lig med Nedsættelsens Bæls for hele Produktionen; Forholdet vilde blive uforandret for den Del, som eksporteres, saavel som for endel finere Sager, som ikke behøvede at sælges billigere, fordi Tolden nedsættes; men det direkte Tab vilde dog blive meget føleligt, og det indirekte vilde sandsynligvis blive endnu betydeligere. — Man maa nemlig tage i Betragtning den uheldige Indflydelse, som det vil have, naar Markedet mere og mere oversømmes med en Mængde billige, smagløst dekorerede Varer; det almindelige Publikums Opfattelse af denne Luxusvares Egenheder og Karakter trykkes længere og længere ned, og Salget af bedre Varer vil derved aftage mere og mere. Dette er allerede sket i noget Omfang, og det er paa Grund heraf, at der hos mig produceres saa lidt dekoreret Porcellæn i Forhold til den samlede Produktion; jeg har nemlig hidtil ikke villet fabrikere sket dekoreret Porcellæn med usolid Forgyldning (o: Guldsguld); men hvormeget værre dette Forhold vilde blive ved en Toldnedsættelse, er det vanskeligt paa Forhaand at bedømme.

Spørges der om Grunden til, at de indenlandske Fabrikker ikke kunne fabrikere endog tilnærmelsesvis saa billigt som de tydske Konkurrenter, da er Svaret let for den, der er inde i Forholdene.

De fleste tydske Fabrikker ere anlagte i Egne, hvor Raamaterialerne (særlig Ler og Kul eller Brænde) haves lige ved Haanden, og hvor der i en talrig og tarvelig Befolkning haves en yderst billig Arbeidskraft; de ligge i et Land med en stor Befolkning, hvis Forbrug alene bidrager væsentlig til, at Fabrikkerne kunne opnaa den Størrelse, som har saa meget at sige, for at en Entrepris kan blive indbringende; den store Produktion har tilfølgende, at de forskellige Fabrikker kunne lægge an paa Massproduktion af specielle Artikler, og det er bekendt nok, hvilke Besparelser i Fabrikationen derved lade sig opnaa. Endelig er det et stort Gode at have sin Fabrik i et stort Fabrikationsdistrikt, hvor man har let Tilgang af udviklede og brugbare Kræfter saavel som af de mange andre Hjælpeidler, som denne Industri behøver.

Herhjemme er Forholdet saagodt som aldeles modsat.

Raamaterialerne maa hentes langveis fra, Kul fra England, Ler fra Bornholm, Lybfland og Sydsverige; Arbejdslønnen er langt højere end i Lybfland; vi befinde os i et lille Land, hvis Forbrug af en Luxusvare som Porcellæn er ringe, og hvor Fabrikkerne ikke kunne naae en virkelig betydelig Størrelse; derhos er det nødvendigt, for at faae en nogenlunde anseelig Produktion, at forberede de mest forskellige Artikler, der gaa fra de fineste Luxusvarer til de almindeligste Brugs-gjenstande, som skulle tage Konkurrencen op med vort store Naboriges Overproduktion; vi kunne aldrig høste Fordelene ved en Massproduktion af særlige Artikler og maa holde et i Forhold til Om-sætningen aldeles uforholdsmæssigt stort Lager.

Sammenholder man disse Vilkaar, vil det let indses, at Porcellænsfabrikationen, for at trives her i Landet, maa have en temmelig betydelig Beskyttelse, og det er min Overbevisning, at Ørønsen er naaet — om ikke overstreden — allerede ved den sidste Toldnedsættelse i 1863.

Alt indføre Besparelser i Fabrikationen anser jeg ikke for gjørligt. Den eneste Post, hvorpaa dette overhovedet kunde tænkes muligt, er Lønningsudgifterne, som hos mig andrage c. $\frac{5}{8}$ af familige Udgifter; men ligesaa vist som jeg betvivler, at jeg her kunde ubrette Noget af Betydning, ligesaa vist vilde jeg anse det for en meget sørgelig Udvei; det vilde være det Samme som at tage fra den ubemidlede Arbejder, som laver Porcellænet, for at give til de bedre stillede Forbrugere.

Jeg finder Intet udtalt i de Lovforslaget ledsagende Motiver om de Grunde, som kunne have bevæget Regjeringen til at foreslaa en saa betydelig Nedsættelse; der siges kun, at den nuværende for høje Told vistnok bør nedsættes. En forøget Indtægt for Statskassen kan selvfølgelig ikke være paaregnet derved, og det maa formodes, at alene Hensynet til Forbrugernes har været det bestemmende; men foruden at Lovforslaget formentlig tilsigter en Formindelse af Tolden paa Nødvendighedsartikler mod Erstatning i en Forhøielse paa Luxusvare, hvortil Porcellæn dog vel nærmest maa henregnes, saa vil den foreslaaede Nedsættelse blive af aldeles forsvindende økonomisk Betydning for de enkelte Forbrugere, der her især kun bruger Lidt og desuden hovedsagelig — ja vel endog saagodt som udelukkende — høre til de bedre stillede Samfundslag.

Til Slutning skal jeg endnu kun henpege paa det Beslagelige i, at en Toldnedsættelse skulde give Stødet til, at en her i Landet saa gammel Industri som Porcellænsfabrikationen skulde gaa tilgrunde.

Det tør vistnok siges om den, at den mere end de fleste andre har bidraget til at vække Ublændets Opmærksomhed og Interesse for vort Land. Den har bestjæfnet et ret anseeligt Antal Arbejdere (paa den kongelige Porcellænsfabrik alle danske paa nogle enkelte Undtagelser nær); flere